

Una treballadora de Metges Sense Fronteres parla amb els nadius. Una instantània presa a Mandera, a Kenya, el 1996.

Retrat del metge sense fronteres

Aquest és un retrat robot d'un membre d'aquesta organització no governamental, dissenyat a partir dels records, les observacions i les descripcions de tres membres de MSF que han recorregut països com Rwanda, Zaire, Mèxic, Geòrgia i Kenya.

"No sóc ningú perquè no existeixo. El meu rostre és un mosaic imperfecte dels milers de professionals que des de fa vint-i-set anys han col·laborat amb Metges Sense Fronteres. Si durant l'últim mes de carrera algú m'hagués dit que acabaria treballant en el món de la cooperació l'hagués pres per boig. Vaig néixer amb la generació dels *yuppies* i de petit només em sabia veure vestit d'executiu. Anys després vaig descobrir que segurament si hagués seguit aquests passos hauria triat el camí equivocat..."

Aquest és un retrat robot però versemblant que Pablo Andreu, reclutador de Metges sense Fronteres, Teresa Cruselles, infermera, i Carlo Ruggeri, un dels logistes de l'organització, han ajudat a construir amb les impressions extretes de les seves col·laboracions. El nostre personatge és un de sol però recorda experiències viscudes a zones tan dispars com l'Afganistan, Geòrgia, Rwanda, Zaire, Mèxic i Kenya.

Beu la cervesa a petites glopades, com si fos un bé escàs. I és que de fet ho és, perquè arriba d'Estats Units. És un producte

d'importació. Només es permet aquest luxe quan necessita desconectar de la feina amb els malalts, amb la gent del poblat, amb els ferits, amb els metges, els infermers i els professionals que projecten petites infraestructures que siguin rendibles per a un país com aquest. Així, utilitza la mateixa tècnica que quan és a casa: baixa al bar que hi ha davant per davant de la porteria i xerra amb els clients. Però aquí pot parlar poc, se sent estrany, no entén la llengua i l'únic mot que desxifra és *mzungu*. La murmuren a vegades, el miren i riuen

perquè ell és l'únic home blanc del cafè i el deuen trobar excèntric. "Je travaille pour Médecines sans frontières", els respon amb cara de circumstàncies.

Amb quatre paraules de francès els explica en què consisteix la seva feina: "Som tot un equip, alguns són metges, infermers i d'altres logistes. Aquests últims s'encarreguen de donar suport tècnic a la resta. Treballar per sanejar l'aigua contaminada, contractar personal, arreglar els cotxes, comprar material, preparar les comandes i encarregar-se del manteniment és responsabilitat del logista. Toquen moltes tecles però sempre treballen colze a colze amb la resta de membres del grup..."

Els quatre homes que seuen davant per davant de la barra l'observen amb ulls d'incrèdilitat. Però els torna el somriure.

Avui és el primer dia, pensa. I mentrestant treu de la butxaca interior de la seva motxilla un bloc de fulls blancs i la seva pluma de tinta negra.

"Ara que tinc una mica de temps em decideixo a escriure. Hem passat una primera setmana molt atafegats perquè algunes capses de material ens van arribar amb retard —s'havien quedat a l'aeroport central de la capital— però per sort les vam poder recuperar! Estem instal·lats en una petita casa de dos pisos, confortable.

A baix tenim la nostra oficina, una petita habitació amb dos ordinadors, una ràdio per comunicar-nos amb la resta dels equips que treballen a poblacions pròximes a la nostra i una taula i quatre cadires per fer les nostres reunions nocturnes.

"Evidentment les nostres condicions de vida no són les mateixes que les de la població autòctona. El pobre és pobre aquí, en aquest país, i també en el nostre.

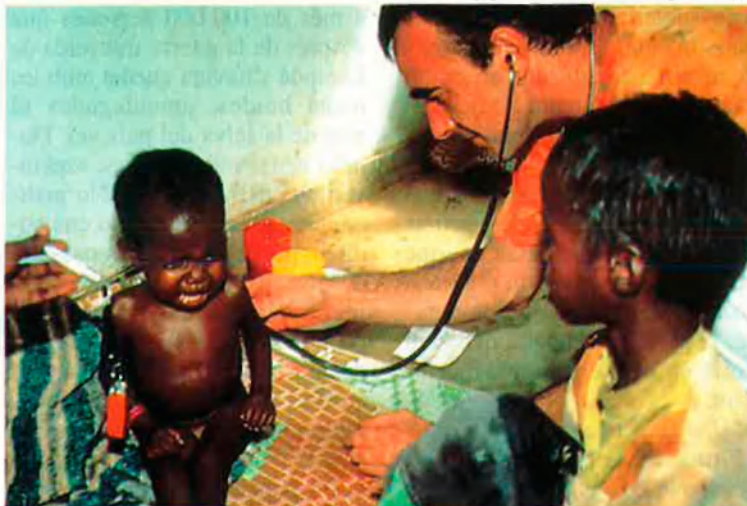
"Hem contractat una noia jove que s'encarrega de netejar la casa, la roba i de cuinar-nos tots els àpats. D'aquesta manera podem dedicar més hores al nostre treball i treure'n un major rendiment. Els nostres veïns, però, semblen no entendre la nostra manera de viure. Des del primer

dia que ens interroguen constantment. Per què aneu caminant a l'hospital si teniu cotxe. I no els pots fer entendre que de la casa al centre sanitari només hi ha una distància de cent metres. Ara ja no hi insistim. Potser tenen raó.

"La nostra vida aquí mai és rutinària malgrat que tot el que fem està calculat, previst, fixat. Posem el nostre primer peu a terra a trenc d'alba, quan el sol comença a sortir. Abans d'esmorzar ens comuniquem a través de la ràdio amb els altres equips de MSF que treballen en d'altres zones pròximes a la nostra. Després, cadascú comença la seva feina. Jo, com a metge, treballa amb un infermer i una infermera de l'organització al centre de nutrició infantil. Cada setmana veiem que

A l'esquerra, una treballadora de MSF a Rwanda.

A la dreta, una fotografia d'un campament en aquest país (1996).

Kenya és un altre país on Metges Sense Fronteres ha desenvolupat la seva tasca. Un membre de MSF a Mandera.

Els nens també pateixen les conseqüències dels conflictes bèl·lics i els èxodes que produeixen. Fotografia d'una metgessa de MSF a Rwanda.

el percentatge de morts es va reduint i això ens dóna forces per continuar lluitant.

"De vegades crec que en el meu primer projecte amb MSF, a Rwanda, tot just acabada la guerra civil, vaig tenir la temptació d'adoptar amb el personal sanitari d'allà una actitud que després he interpretat com a paternalista. Ara, sembla que ja he trobat l'equilibri: intento ensenyar noves tècniques però fent una teràpia d'humilitat constant. N'aprenc molt d'ells: la capacitat d'improvisar en aquest país és gegantina!

"Els nostres logistes ja han començat a construir una infraestructura per recollir l'aigua de la pluja, perquè la majoria de canals subterranis estan contaminats. Intentem utilitzar materials de màxima durada, que no siguin costosos de mantenir. Pensem en els qui es quedaran aquí quan nosaltres ja no hi siguem. La nostra principal aspiració és que quan marxem, totes les petites tècniques i coneixements que hem ensenyat serveixin d'alguna cosa. I que, ni que sigui una mica, la petita maquinària que hem posat en marxa continuï funcionant.

"Una abraçada, pare."

Firma, i a la postdata dóna records a la germana. Després posa

la carta dins del sobre. El bar ha quedat buit, només hi queda ell i quatre nens que li demanen caramels, xiclets, tabac i l'encenedor que duu a la mà. Aviat haurà de plegar, perquè des de la barra li fan senyes. Aquí tanquen molt d'hora, pensa mentre introdueix la clau al cotxe. Durant uns minuts només centra la seva atenció al volant, al canvi de marxes i a furgar en el record.

"La feina d'aquí és pausada i molt diferent al que vam viure al Zaire, a finals del 96", es diu. "Allà treballàvem amb rapidesa, ens movíem a totes hores. Acabàvem fatigats perquè la velocitat era una qüestió cabdal. Havíem de donar aigua i menjar a més de 100.000 persones que després de la guerra fratricida de Rwanda s'havien quedat amb les mans buides, amuntegades al mig de la selva del país veí. Dones i nens, vells i homes, esperaven un cossi de líquid. No podíem pensar en el futur, no ens podíem plantejar el que passaria després. Havíem d'actuar. Vam fer arribar tota la maquinària necessària per bombejar l'aigua, des d'Europa. Tot ens va arribar en kits —caixes de material preparades per cobrir qualsevol necessitat i per a una quantitat concreta de població. Al final del dia

i després de vint hores de moviment, vam poder respirar una mica."

L'elefant blanc. Avui ha estat un dia que quedarà marcat, imprès per sempre més en la memòria. Aprofitant el dia de festa, ha decidit visitar l'hospital més proper a la població. Es tracta d'un enorme edifici que els colonitzadors van construir durant la dècada dels anys 60. Aquí l'anomenen l'elefant blanc; és una obra monumental que va ser preparada i pensada per l'home occidental. Fa temps que va deixar de funcionar perquè els ascensors, l'electricitat, la llum, les sales d'operacions van quedar inutilitzables. Les peces de recanvi es van acabar i ningú se'n va preocupar més. Ara, un equip de logistes de l'organització intenta fer arribar-hi el cablatge per poder recuperar algun dels quiròfans de la clínica. Cal atendre els ferits, els malalts, les urgències.

Just a la porta d'entrada s'ha trobat l'Amàlia, una infermera que encara no deu passar dels trenta anys i amb la qual va compartir el seu primer projecte a MSF.

—M'havien dit que eres a Geòrgia! —ha exclamat, amb cara de sorpresa.

—Ja feia unes setmanes que havia tornat d'allà quan em van trucar des de la delegació per venir cap aquí. Geòrgia ha estat una experiència fantàstica. Durant més de mig any hem treballat a Zugdidi, refent les estructures sanitàries d'aquell país, que a finals del 1993 van acabar abraçades per la guerra i pel fracàs del sistema soviètic —li ha explicat.

—Amàlia, una urgència!!

Ha arribat una noia jove d'uns disset anys, amb les mans al ventre i la cara descompota. I ell s'hi ha vist al mig.

—Va de part!! Porteu-la a la sala d'operacions —ha cridat mentre es netejava les mans i es posava els guants esterilitzats.

Mentrestant, a la sala d'operacions un logista de procedència italiana acabava de col·locar una bombeta:

—Si teniu feina me'n vaig —ha

exclamat, mentre agafava la seva bossa.

—Que has vist mai un part?

—No, mai.

—Doncs, queda't. Ja saps, sempre hi ha una primera vegada.

I finalment s'ha quedat a veure el part. La cara que feia el logista mentre el nadó sortia del ventre de la mare parlava per si sola. Els ulls li brillaven, les parpelles li anaven soles i els llavis dibuixaven una curva de satisfacció.

No ha estat l'únic que ha copat la intensitat del moment. La noia partera també se n'ha adonat. Ha fet padrí del seu fill el logista i li ha posat el seu nom. Després, ell ha tret de la motxilla l'únic regal que tenia a l'abast: un cartó de galetes proteiques procedents de l'organització.

La mateixa pel·lícula del dia es para de cop. Sembla que a la carretera hi ha un control. Per sort no el paren. Treballar amb Metges Sense Fronteres li ha arribat

El conflicte de Rwanda va provocar fugides en massa. El 1996, membres de MSF van ser a Rwanda per intentar minimitzar les conseqüències.

a costar molts ensurts, però sempre que passa uns mesos treballant a Barcelona hi acaba tornant. Aquesta feina enganxa, crea una addicció positiva. Els joves de la dècada dels 60, a diferència de la seva generació, van poder participar en els canvis que bullien a l'interior del país. Les manifestacions reivindicati-

ves, i les assemblees d'estudiants conformaven el segell de l'època. Segurament, treballar com a metge, al mig d'un país africà desconegut com aquest, és una resposta, una manera de córrer davant d'una munió de grisos que ell ja no va poder conèixer.

Gemma Bruna

A Dénia

Moros i Cristians

Festes de Sant Roc
14, 15 i 16 d'Agost 1998

Música al Castell

5, 7, 12 19 i 21 d'Agost 1998

5 d'Agost OSKORRI (Música del País Basc)
7 d'Agost MIGUEL POVEDA (Flamenco)
12 d'Agost MULUK EL HWA (Música i cançons del Marroc)
19 d'Agost UXÍA (La veu de Galícia)
21 d'Agost TAMMORRA (Música Popular de Sicília)

Dénia

Tu Saps Viure

Dénia Tourist Info.

Plaça Oculista Buigues, 9
Tels. 642 23 67 - 902 11 41 62
Fax 578 09 57
03700 DÉNIA (Alicante)
<http://www.denia.net>

